

033838
TH-
OisBos-
9

Inventarisatie Blad en levermossen

2005

BIBLIOTHEEK NATUURMONUMENTEN

17 APR. 2008

Vereniging
Natuurmonumenten

Noordereinde 60, 1243 JJ 'n-Graveland, (035) 655 99 33

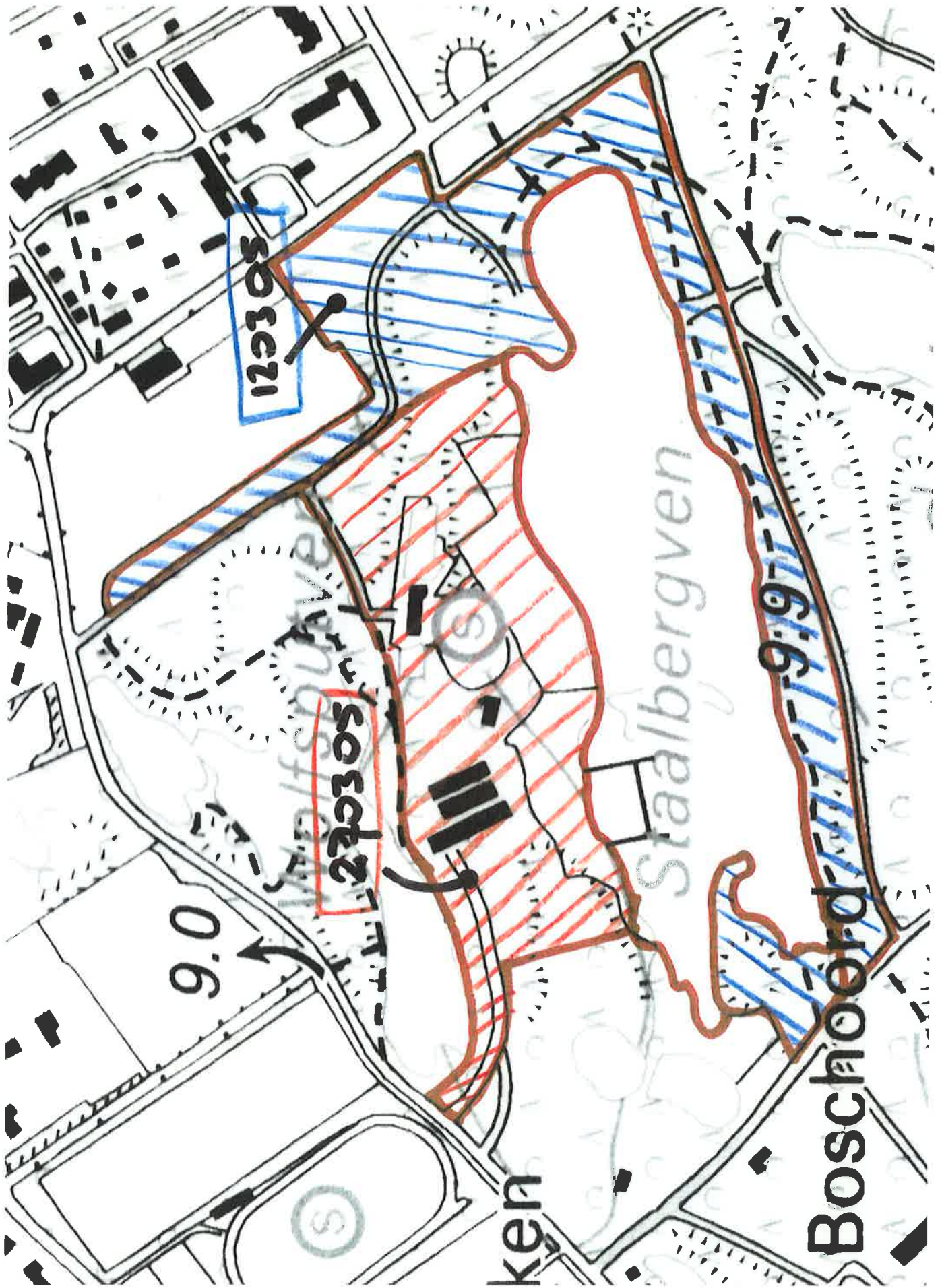
Staalbergven

BIBLIOTHEEK NATUURMONUMENTEN

033838

129305

29305

Staalbergven

9.9

Boschoord

9.0

ken

Inventarisatie Staalbergven 2005

Inleiding.

Het Staalbergven is een van de drukst bezochte zomerattractie's in Oisterwijk.

Een openluchtzwembad met strand waarin in zowel natuurlijk water (het Staalbergven), als in een regulier - openluchtzwembad gerecreëerd kan worden. Duizenden zonzonbidders en zwemmers maken hier in de zomerperiode gretig gebruik van.

'Natuurmonumenten' heeft in 2004 het Staalbergven schoongemaakt en een deel van het direct aan het ven grenzende bos gekapt. De wind heeft hierdoor weer mee vrij spel gekregen op het ven. Tevens is de bodem voor het grootste deel ontdaan van slib. Het zwemwater wint aan kwaliteit, men kan straks de bodem met zijn plantengroei weer zien en dat is mooi meegenomen. Zo snijdt het mes aan twee kanten, het ven wordt qua water beter van kwaliteit geven en wint aan een meer natuurlijke uitstraling. De groei van de hier aanwezige grote biesvaren, (uniek is voor Nederland), krijgt een betere kans om te overleven.

Het Staalbergven zelf is circa 600 lang en circa 60 - 70 meter breed. De zuidelijke, oostelijke en westelijke oever van het ven is vanaf het daar kort langslopende pad, goed bereikbaar.

Het noordelijke deel ligt binnen de afstering van het zwembad en is bestaat uit een stuk particulier terrein.

Terreinomschrijving.

Het ven was voor de kap van 2004 vrijwel geheel ingesloten door merendeels hoog opgaand dennenbos, afgewisseld met hier en daar een groepje eiken en enkele berken. Aan de oostzijde van het ven bevindt zich nog een stukje nat terrein wat voor een groot deel dicht gegroeid is met pijpenstrootje.

De variatie in terreintypen is daarom beperkt. De gebouwen en hoogte verschillen die voor het zwembad zijn gecreëerd en aangelegd vormen voor de mossen een welkome aanvulling in biotoop.

Overige informatie.

De te inventariseren delen/ vakken worden op kaart vastgelegd. Deze kaart wordt bijgevoegd.

Vermeld wordt;

- Datum onderzoek
- Tel- / tijdsinspanning in uren
- Aanduiding van de rode lijstsoorten (overigens niet aangetroffen)
- Een lijst van aangetroffen mossoorten
- De verhouding tussen de aangetroffen soorten zal op eenvoudige wijze worden aangegeven.
- Bij het aantreffen van rode lijst soorten zullen de vindplaatsen worden aangeduid in Amersfoort-coördinaten op 10 vierkante meter nauwkeurig.

Voor de benaming van de soorten wordt gebruik gemaakt van de nieuwe Nederlandstalige naamlijst van de mosflora van Nederland en België zoals deze o.a. is uitgegeven door de Bryologische en Lichenologische werkgroep van de KNNV.

Leidend voor deze soorten is het basisrapport met voorstel voor de rode lijstsoorten van december 2002, eveneens uitgegeven door de Bryologische en Lichenologische werkgroep van de KNNV in opdracht van het Expertisecentrum LNV, Wageningen.

Tevens wordt aangegeven of het een veld- of een microscopische determinatie betreft. Indien de soort in het herbarium is opgenomen wordt dit eveneens vermeld.

Bij twijfel, of ter bevestiging, wordt de soort, (mede)gedetermineerd door de Bryologische Werkgroep Eindhoven van de BLWG.

Bij de inventarisatie van de mossoorten is gebruik gemaakt van de streeplijsten van de BLWG (Bryologische & Lichenologische (Landelijke) Werk Groep)

Bij de uitwerking werd zoveel mogelijk de hand gehouden aan de inventarisatiehandleiding zoals deze door de BLWG wordt gebruikt., rekening houdende met de wensen van Natuurmonumenten met betrekking tot het inventariseren op hun terreinen.

Bij de determinatie werd gebruik gemaakt van een aantal sleutels en de volgende werken:

• De Nederlandse bladmossen	A.Touw / W.V. Rubens
• Nieuwe Atlas Nederlandse bladmossen	J. Landwehr
• Nederlandse lever- en hauwmossen	S.R.Gradstein / H. van Melick
• Flora van Nederlandse Blad en Levermossen.	W.G. Margadant / H. During

Zaterdag 12 maart 2005 (6 uur)

Veldbeschrijving Staalbergven zuid- west - oost (circa 2,6 ha.)

Zuid;

Bestaat uit de vrijgekapte oever en het daarachter liggende voornamelijk uit opgaande dennen bestaande bos. Om de toegang tot de oever te bemoeilijken en om van het kaphout af te zijn heeft men tussen het wandelpad en de oever een houtwal opgeworpen. De oever - het talud heeft een variabele breedte tussen de 3 en 12 meter. De oever varieert eveneens, is vrijwel vlak aflopend tot enkele stijlkantjes meer in het oosten. De stobben van de afgezaagde bomen zijn achtergebleven.

West;

Voor een deel nog een jonge oever, direct achter de over heeft Natuurmonumenten kennelijk het uit het ven afkomstige slib opgeslagen. Hier is inmiddels een fors pitrusveld ontstaan. Meer naar het westen ligt nog een stukje dennen- eikenbos. De Adervendreef vormt de begrenzing.

Oost;

Breed en nat, voornamelijk begroeid met pijpenstrootje waartussen enkele veldjes met sphagnum. Na enkele tot enkele tientallen meters loopt de bodem snel op naar een ouder deel van het bos (den-eik) Tot dit oudere bos zijn alle bomen en struiken gekapt om een open omgeving te creëren.

Aangetroffen soorten:

Amblystegium serpens	Z	Lophocolea bidentata	
Atrichum tenellum	M	Lophocolea heterophylla	!
Atrichum undulatum	!	Lophocolea semiteres	Z
Aulacomnium androgynum		Marchantia polymorpha	
Brachythecium albicans		Mnium hornum	!
Brachythecium rutabulum	X	Orthodontium lineare	! M
Bryum capillare	!	Orthotrichum affine	!
Calypogeia muelleriana	Z	Orthotrichum diaphanum	!
Campylopus flexuosus	M	Pellia epiphylla	Z
Campylopus introflexus	Z	Plagiothecium denticulatum	
Campylopus pyriformis		Plagiothecium laetum	
Ceratodon purpureus	!	Pleurozium scheberi	
Dicranella cerviculata	! M	Pohlia nutans	Z
Dicranella heteromalla	! Z	Polytrichum juniperinum	
Dicranoweisia cirrata	!	Polytrichum longisetum	M
Dicranum scoparium	X	Pseudoscleropodium purum	
Ditrichum cylindricum		Pseudotaxiphyllum elegans	
Eurhynchium praelongum		Rhytidiadelphus squarrosus	
Grimmia pulvinata	! Z	Sphagnum fimbriatum	
Gymnocolea inflata	! Z	Sphagnum palustre	X
Herzogiella seligeri	MZ	Tetraphis pellucida	! Z
Hypnum cupressiforme	X	Tortula muralis	!
Hypnum jutlandicum	X	Ulota bruchii	! Z
Leucobryum glaucum		Warnstorfia fluitans	Z

Totaal 48 .

Met een X-en aangegeven vormen de boventoon van de aangetroffen soorten.

Van de met een Z aangegeven soort zijn slechts èèn of enkele plantjes/toefjes aangetroffen.

De overige soorten zijn op meer dan 5 locaties gevonden.

De M staat voor microscopische determinatie. De H voor opname in het herbarium.

R De Nederlandse rode lijst, ER Europese rode lijst. ! = Kapselend

Zondag 27 maart 2005 (5 uur)

Veldbeschrijving Staalbergven-noord (circa 3,8 ha.)

Noord:

Betreft het totaal ingerasterde en afgezette deel, het natuurbad plus zwembad, incl. parkeerterrein – toegangsweg met bermen.

Het natuurbad bestaat uit een soort strandbad, een regulier openluchtzwembad met een ondiep kinderbad en “peuterpoel”.

Daarnaast zijn er een aantal servicegebouwen zoals; kleedhokjes, opslagloods, personeelsverblijf, toegangspoort met verkoopruimte, een cafetaria, pompgebouw, een kleine zonneweide, speeltoestellen en een aantal stenen en betonnen zitjes. Het hoogteverschil in en van het terrein is aanzienlijk en bedraagt ongeveer 4.5 – 6 meter t.o.v. het ven zelf.

Het aanwezige bos bestaat uit hoog opgaande dennen, Europese en Amerikaanse eiken en berken. Tevens zijn er wat plantsoenachtige struwelen aangelegd.

Het totaal komt ten goede van het aantal soorten mossen. Met name de stenenminnende soorten zijn goed vertegenwoordigd. Epifyten zijn nauwelijks gevonden.

Aangetroffen soorten:

Amblystegium serpens	Z	Hypnum cupressiforme	X
Atrichum tenellum	Z	Hypnum jutlandicum	
Atrichum undulatum	!	Leptodictium riparium	Z
Aulacomnium androgynum	Z	Leucobryum glaucum	Z
Barbula convoluta		Lophocolea heterophylla	!
Brachythecium albicans		Marchantia polymorpha	
Brachythecium rutabulum	! X	Mnium hornum	! Z
Brachythecium velutinum	M Z	Orthodontium lineare	M
Bryum argenteum		Orthotrichum affine	Z
Bryum bicolor	!	Orthotrichum diaphanum	Z
Bryum capillare	!	Plagiothecium laetum	
Calliergon cordifolium		Pleurozium scheberi	
Calliergonella cuspidata		Pohlia nutans	
Campylopus introflexus		Polytrichum juniperinum	X
Campylopus pyriformis	X	Polytrichum commune	Z
Cephalozia bicuspidata	!	Pseudoscleropodium purum	
Ceratodon purpureus	!	Rhynostegium confertum	!
Dicranella heteromalla	! X	Rhynostegium murale	! Z
Dicranoweisia cirrata	!	Rhytidiadelphus squarrosus	X
Dicranum scoparium		Riccia glauca	M Z
Eurhynchium praelongum		Sphagnum fimbriatum	M
Funaria hygrometrica	!	Sphagnum palustre	M
Grimmia pulvinata	!	Tetraphis pellucida	! Z
Gymnocolea inflata	! Z	Tortula muralis	! X
Herzogiella seligeri	M	Warnstorfia fluitans	Z

Totaal 50.

Met een X-en aangegeven vormen de boventoon van de aangetroffen soorten.

Van de met een Z aangegeven soort zijn slechts één of enkele plantjes/toefjes aangetroffen.

De overige soorten zijn op meer dan 5 locaties gevonden.

De M staat voor microscopische determinatie. De H voor opname in het herbarium.

R De Nederlandse rode lijst, ER Europese rode lijst. ! = kapselend

Lijst van aangetroffen soorten Staalbergven.

Amblystegium serpens	Leptodictium riparium
Atrichum tenellum	Leucobryum glaucum
Atrichum undulatum	Lophocolea bidentata
Aulacomnium androgynum	Lophocolea heterophylla
Barbula convoluta	Lophocolea semiteres
Brachythecium albicans	Marchantia polymorpha
Brachythecium rutabulum	Mnium hornum
Brachythecium velutinum	Orthodontium lineare
Bryum argenteum	Orthotrichum affine
Bryum bicolor	Orthotrichum diaphanum
Bryum capillare	Pellia epiphylla
Calliergon cordifolium	Plagiothecium denticulatum
Calliergonella cuspidata	Plagiothecium laetum
Calypogeia muelleriana	Pleurozium scheberi
Campylopus flexuosus	Pohlia nutans
Campylopus introflexus	Polytrichum commune
Campylopus pyriformis	Polytrichum juniperinum
Cephalozia bicuspidata	Polytrichum longisetum
Ceratodon purpureus	Pseudoscleropodium purum
Dicranella cerviculata	Pseudotaxiphyllum elegans
Dicranella heteromalla	Rhynostegium confertum
Dicranoweisia cirrata	Rhynostegium murale
Dicranum scoparium	Rhytidiadelphus squarrosus
Ditrichum cylindricum	Riccia glauca
Eurhynchium praelongum	Sphagnum fimbriatum
Funaria hygrometrica	Sphagnum palustre
Grimmia pulvinata	Tetraphis pellucida
Gymnocolea inflata	Tortula muralis
Herzogiella seligeri	Ulota bruchii
Hypnum cupressiforme	Warnstorfia fluitans
Hypnum jutlandicum	

Totaal 61 soorten.

Opmerking:

Er zijn geen rode lijstsoorten aangetroffen.